

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації на тему: **«Економіко-аналітичний інструментарій адаптивного коригування операційної діяльності девелоперських компаній»**, здобувача ступеня доктора філософії Івінського Євгенія Миколайовича з галузі знань 05 – “Соціальні та поведінкові науки” за спеціальністю 051-Економіка.

1. Актуальність теми дисертації визначається сучасними викликами функціонування будівельної галузі, пов’язаними з нестабільністю ринкового середовища, трансформацією інвестиційних процесів, ресурсними обмеженнями та необхідністю забезпечення стійкості реалізації будівельних проєктів. За таких умов особливої ваги набуває підвищення результативності управління операційною діяльністю девелопера як інтегратора процесів створення будівельного продукту. Ускладнення операційних процесів, розширення кола стейкхолдерів та зростання інформаційних потоків зумовлюють необхідність переходу до їх системної процесно орієнтованої координації. Водночас цифровізація будівництва актуалізує використання ERP, BIM, CRM та аналітичних платформ для підвищення оперативності й обґрунтованості управлінських рішень.

Недостатньо розробленими залишаються наукові підходи до формування цілісного процесно-аналітичного базису управління операційною діяльністю девелопера. Потребують поглиблення методи формалізації та аналітичного оцінювання операційних процесів, визначення критичних параметрів їх результативності й ризиків. Актуальним є також забезпечення адаптивного коригування управлінських рішень відповідно до змін внутрішнього та зовнішнього середовища. Наукове вирішення зазначених проблем створює передумови для синхронізації операційних процесів, раціоналізації використання ресурсів та зниження операційних втрат.

Застосування процесно-аналітичних і цифрових моделей сприятиме підвищенню адаптивності управління та прогнозованості результатів реалізації будівельних проєктів. Отже, актуальність дослідження зумовлена необхідністю наукового обґрунтування процесно-аналітичного базису управління операційною діяльністю девелопера відповідно до сучасних трансформацій будівельного середовища.

2. Зв’язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційну роботу виконано відповідно до напрямів науково-дослідної діяльності Київського національного університету будівництва і архітектури, орієнтованих на розвиток організаційно-економічних та управлінських засад функціонування будівельного комплексу. Окремі результати дослідження отримано в межах наукової теми «Розбудова сучасного аналітичного

інструментарію девелоперського управління підрядним будівництвом» (№0115U000860, КНУБА), що забезпечило розвиток підходів до інформаційно-аналітичного забезпечення управлінських процесів та підвищення результативності девелоперської діяльності. Результати дослідження також використано під час виконання наукової теми «Розвиток управлінської взаємодії інституційних учасників девелоперських проєктів» (№0121U111793, КНУБА), у межах якої розвинуто положення щодо процесної координації учасників, узгодження їх функціональних дій та інформаційних потоків. Автором удосконалено підходи до структурування операційних процесів девелопера, їх аналітичного оцінювання та інформаційного забезпечення управлінських рішень. Зміст дисертації узгоджується із сучасними стратегічними орієнтирами розвитку будівельної галузі та її цифрової трансформації. Дисертація повністю відповідає паспорту спеціальності 051 «Економіка».

3. Наукова новизна одержаних результатів.

У дисертації одержані такі наукові результати:

Вперше:

— розмежовано зони ризику та дисфункції як два різновиди відхилень операційного контуру девелоперської компанії за джерелом їх виникнення та способом усунення, з формалізацією критерію їх диференціації на основі залежності характеру відхилення від параметрів конфігурації контуру та його систематичності для окремих підприємств за зіставних зовнішніх умов: зона ризику компенсується формуванням часового або вартісного резерву, тоді як усунення дисфункції потребує зміни конфігурації операційного контуру; на відміну від поширених підходів до класифікації ризиків (ISO 31000, COSO ERM, RBS), у яких ризик розглядається як імовірна подія, дисфункцію визначено як стійку характеристику конфігурації операційного контуру, що ідентифікується за структурними показниками та дає змогу диференціювати управлінський вплив відповідно до природи відхилення, а не лише його величини.

Удосконалено:

— *трактування економічного змісту операційної діяльності девелоперської компанії як сукупності повторюваних господарських процесів планування, ресурсного забезпечення, організації, контролю та коригування виконання будівельного проєкту, що визначають формування виробничої собівартості будівельного продукту; на відміну від підходів, заснованих переважно на переліку функцій [2], запропоноване трактування пов'язує операційну діяльність з її економічним результатом та створює передумови для її кількісного вимірювання;*

— *методичний підхід до обґрунтування управлінського втручання в операційну діяльність девелоперської компанії, що передбачає інтегроване врахування вартості процесу, грошової оцінки відхилення з урахуванням імовірності його збереження, результативності втручання, часового лагу та дисконтування, а також витрат на коригувальний вплив; момент втручання*

визначається на основі порогового відхилення з урахуванням постійної та змінної складових витрат на втручання, що доповнює традиційні системи моніторингу, орієнтовані переважно на фіксацію відхилень без вартісної оцінки реагування;

— *систему індикаторів оцінювання операційної діяльності* шляхом приведення її складових до безрозмірного вигляду, встановлення діапазонів значень показників та їх безпосереднього пов'язання з економічними параметрами, на які вони впливають, а також визначення економічних еквівалентів індикаторів, запозичених із теорії когнітивного навантаження, теорії турбулентного середовища та теорії інформації (трансакційні витрати управління, варіація питомої собівартості, резерв непередбачених витрат), що забезпечує вартісну інтерпретацію зміни відповідних індикаторів;

— *порядок оцінювання результатів операційної діяльності* шляхом змістовного та методичного розмежування категорій ефективності, результативності, стійкості й адаптивності за критеріями їх економічного змісту та способами вимірювання, що унеможлиблює їх формальне ототожнення.

Набули подальшого розвитку:

— *підхід до вимірювання конфігурації операційної діяльності підприємства-девелопера на основі орієнтованого графа* в частині економічної інтерпретації його щільності (коефіцієнта структурної когерентності) через взаємозв'язок із витратами на узгодження, доповнення коефіцієнтом централізації конфігурації з його нормуванням для орієнтованого графа та аналітичного визначення рівня когерентності, за якого питомі витрати на узгодження набувають мінімального значення;

— *теоретичні положення щодо пізнавальних можливостей управлінських підходів підприємства-девелопера* у частині ідентифікації економічного інструменту, який формується в межах кожного підходу, та визначення параметрів операційної діяльності, що залишаються поза межами відповідного вимірювання;

— *цифровий контур розрахунку аналітичних індикаторів підприємства-девелопера* у частині обґрунтування його чотирирівневої структури, визначення умов придатності програмного засобу, формування ознак контролю якості даних та встановлення обмежень, що визначають сферу його застосування;

— *адаптивну модель управління операційною діяльністю підприємства-девелопера* в частині диференціації сценаріїв її функціонування залежно від рівня ринкової мінливості, нормування індикатора щодо середніх значень за відповідний період, що забезпечує стійкість висновків під час вибору базового року, а також урахування зворотного впливу результатів коригування на порогові значення моделі.

4. Теоретичне та практичне значення результатів дисертації. Дисертація містить суттєво удосконалені наукові положення, які мають істотне значення для галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» зі

спеціальності 051 «Економіка».

Теоретична цінність результатів дисертації полягає у розвитку наукових положень спеціальності 051 «Економіка» щодо формування економіко-аналітичного інструментарію адаптивного коригування операційної діяльності девелоперських компаній з урахуванням специфіки їх функціонування у будівництві. Теоретичний внесок полягає у формуванні та науковому обґрунтуванні концептуально-методичного базису адаптивного коригування операційної діяльності девелопера, який інтегрує процесні, економіко-аналітичні та цифрові компоненти. Розвинуто наукові уявлення про операційну діяльність девелоперської компанії як багаторівневу динамічну систему взаємопов'язаних процесів, ресурсних, фінансових та інформаційних потоків, результати функціонування якої підлягають системному економічному оцінюванню та коригуванню. Теоретично обґрунтовано взаємозв'язок економічного оцінювання, діагностики відхилень, сценарного аналізу та адаптивного коригування операційних процесів. Розширено науково-методичні положення щодо оцінювання ефективності, результативності, стійкості та адаптивності операційної діяльності, а також структурних характеристик операційного контуру девелоперської компанії. Обґрунтовано використання характеристик структурної когерентності, турбулентності та інформаційного навантаження для економіко-аналітичної оцінки стану операційного контуру та визначення доцільності коригувального впливу. Розвинуто теоретичні положення щодо цифрової інтеграції ERP-, BIM- та BI-інструментів у систему аналітичного забезпечення операційної діяльності. Сформовано концептуальну логіку «дані – діагностика – індикатори – оцінювання відхилень – сценарій – адаптивне коригування», що розширює теоретичні засади переходу від ретроспективного контролю до системного економічного аналізу, своєчасного виявлення відхилень та обґрунтованого коригування операційної діяльності девелоперських компаній.

Практична цінність результатів дисертаційної роботи полягає у можливості застосування розробленого економіко-аналітичного інструментарію для адаптивного коригування операційної діяльності девелоперських компаній. Запропоновані положення, моделі та методичні рішення забезпечують формалізацію й структуризацію операційних процесів, комплексне оцінювання їх результативності, стійкості та адаптивності, а також своєчасне виявлення відхилень і визначення доцільності коригувального впливу. Сформований інструментарій інтегрує фінансові, матеріальні, інформаційні, часові та ресурсні параметри в єдиному економіко-аналітичному контурі, що підвищує обґрунтованість управлінських рішень.

4. Використання результатів роботи. Отримані результати використано в практичній діяльності девелоперських компаній для удосконалення процесів планування, координації, аналітичного оцінювання та оперативного коригування операційної діяльності. Застосування розробленого процесно-аналітичного інструментарію забезпечило інтеграцію

фінансових, ресурсних, часових та інформаційних параметрів у єдину систему підтримки економічних рішень. Практичну придатність розробок підтверджено їх апробацією за даними фінансової звітності девелоперського підприємства класу 41.10 «Організація будівництва будівель» — підприємства «Альфа-сервіс» за 2021–2025 роки. У процесі апробації визначено відхилення сукупних витрат від цільового рівня у розмірі 207,5 млн грн, порогове значення відхилення — 4 742 тис. грн та економічний ефект першого етапу коригувального впливу — 6 751 тис. грн. Отримані результати засвідчують обчислюваність і практичну застосовність запропонованого інструментарію для діагностики стану операційної діяльності, ідентифікації зон відхилень та економічного обґрунтування коригувальних рішень. Довідки про впровадження (використання) результатів дослідження в компаніях ТОВ «Марстон-груп», «Альфа-сервіс» та «Інститут місцевого розвитку», наведено в додатку В.

6. Особиста участь автора в одержанні наукових та практичних результатів. Дисертація є самостійно виконаною науковою працею, у якій автором сформовано та обґрунтовано наукові положення, методичні підходи й практичні рекомендації щодо управління операційною діяльністю підприємства-девелопера в будівництві. Отримані результати становлять особистий внесок здобувача у розвиток економічної науки за спеціальністю 051 «Економіка» та спрямовані на вдосконалення процесно-аналітичних засад управління економічною результативністю девелоперської діяльності. Основні наукові результати одержано автором особисто, що підтверджується 7 науковими публікаціями у фахових виданнях категорії «Б», з яких 2 є одноосібними. У наукових працях, опублікованих у співавторстві, особистий внесок здобувача визначено та відображено у відповідному переліку наукових праць.

Дисертаційне дослідження виконано на кафедрі менеджменту в будівництві Київського національного університету будівництва і архітектури під науковим керівництвом доктора економічних наук, професора Малихіної Оксани Михайлівни та кандидата економічних наук, доцента Молодід Олени Олексіївни. Наукові результати, положення та висновки, представлені в дисертації, отримані автором самостійно; використання результатів досліджень інших науковців здійснено з дотриманням принципів академічної доброчесності та належним посиланням на відповідні джерела. За результатами перевірки дисертаційної роботи на академічний плагіат (StrikePlagiarism) встановлено її самостійний характер (рівень коректних запозичень склав 4 %). Усі запозичені положення, ідеї та наукові результати належно атрибутовані. Дисертація є завершеною науковою працею, логічно структурованою та оформленою відповідно до чинних вимог до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії.

7. Перелік публікацій за темою дисертації із зазначенням особистого внеску здобувача.

За результатами досліджень опубліковано 7 наукових праць у фахових виданнях категорії «Б», серед них:

✓ одноосібних – 2 (дві публікації);
 ✓ публікацій, де співавтором у здобувача є одна особа – немає;
 ✓ публікацій, де співавторів у здобувача більше, ніж одна особа, - 5 (п'ять) публікацій). Згідно з підпунктом 1 пункту 8 в редакції Постанови КМ №507 від 03.05.2024 р. кожна така публікація у співавторстві, де авторів 3 та більше, - приймається як 0,5 публікації.

Тому здобувачеві з публікацій у співавторстві зараховуватиметься 2,5 публікацій у фахових виданнях. Отже, всього здобувачеві зараховуються 4,5 публікацій у фахових виданнях категорії «Б».

8. Основні наукові праці, в яких опубліковані наукові результати дисертації.

Статті у наукових фахових виданнях України, які індексуються в міжнародних наукометричних базах:

1) Поколенко В. О., Якимчук Т. В., Сєдінкін О. В., Івїнський Є. М. Аналіз впливу циклу інноваційного розвитку підприємств-виконавців на ефективність їх операційної діяльності у системі будівельного девелопменту. Просторовий розвиток, 2025, (12), 115–132. DOI: <https://doi.org/10.32347/2786-7269.2025.12.115-132>

(*Особистий внесок здобувача:* обґрунтовано показники оцінювання ефективності операційної діяльності підприємств-виконавців і проаналізовано їх зміну залежно від етапу циклу інноваційного розвитку в системі будівельного девелопменту)

2) Рижакова Г. М., Матвеїв В. В., Івїнський Є. М., Якимчук Т. В. Концептуальні основи та структурний аналіз економічної ролі мотиваційної системи персоналу в будівельних організаціях. Просторовий розвиток, 2025, (13), 702–715. DOI: <https://doi.org/10.32347/2786-7269.2025.13.702-715>

(*Особистий внесок здобувача:* визначено вплив мотиваційної системи персоналу на результативність операційних процесів будівельних організацій і запропоновано структурні елементи її аналізу)

3) Івїнський Є. М. Процесно-аналітичний підхід до управління операційною діяльністю девелопера. Формування ринкових відносин в Україні, 2025, 11(294), 96-109. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.18853462>

4) Чуприна Х. М., Мухін А. А., Івїнський Є. М., Буняк С. І. Управління ризиками в будівельному девелопменті на основі трансформації операційних систем і залучення стейкхолдерів. Формування ринкових відносин в Україні, 2025, 5(288), 85-99. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.17020010>

(*Особистий внесок здобувача:* обґрунтовано напрями трансформації операційної системи девелоперської компанії з урахуванням інтересів стейкхолдерів як інструмент зниження операційних ризиків у будівельному девелопменті)

5) Івїнський Є. М. Місце та значення операційної діяльності девелопера в будівельному секторі. Шляхи підвищення ефективності

будівництва в умовах формування ринкових відносин, 2025, 2(56), 308–320. DOI: [https://doi.org/10.32347/2707-501x.2025.56\(2\).308-320](https://doi.org/10.32347/2707-501x.2025.56(2).308-320)

6) Малихіна О. М., Шлапак О. Г., Івінський Є. М., Сєдінкін О. В. Процес перетворення підприємства на високоефективну бізнес-організацію. Шляхи підвищення ефективності будівництва в умовах формування ринкових відносин, 2024, 2(53), 190–204. DOI: [https://doi.org/10.32347/2707-501x.2024.53\(2\).190-204](https://doi.org/10.32347/2707-501x.2024.53(2).190-204)

(Особистий внесок здобувача: визначено роль операційної діяльності та етапи її адаптивного коригування в процесі перетворення будівельного підприємства на високоефективну бізнес-організацію)

7) Чуприна Х. М., Івінський Є. М., Дмитрюк Д. А., Микитченко Б. А., Логачов Т. В. Створення ефективних підсистем та організаційних структур як регуляторних механізмів управління процесами впровадження інновацій у будівельних компаніях. Шляхи підвищення ефективності будівництва в умовах формування ринкових відносин, 2023, 52(3), 69-86. DOI: [https://doi.org/10.32347/2707-501x.2023.52\(3\).69-86](https://doi.org/10.32347/2707-501x.2023.52(3).69-86)

(Особистий внесок здобувача: обґрунтовано структуру операційної підсистеми управління процесами впровадження інновацій у будівельних компаніях і її функції як регуляторного механізму)

Наукові праці апробаційного характеру

8) Івінський Є. М., Логачов Т. М. Процесно-аналітичний базис управління операційною діяльністю девелопера та впровадження інтегрованої моделі стратегічних бізнес-одиниць у діяльність підприємства на ґрунті наукового процесу. Круглий стіл: Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України. Матеріали VIII Міжнародної конференції, КНУБА: Київ, 2025, С. 636. URL: https://fait.knuba.edu.ua/wp-content/uploads/2025/11/Prohama-VIII-Mizhn-konf-KNUBA-12_11_2025r.pdf

9) Івінський Є. М. Інтеграція цифрових інструментів аналітики у процесну архітектуру управління девелопментом. Круглий стіл: Енергоощадні машини і технології. Програма V Міжнародної науково-практичної конференції, КНУБА: Київ, 2024. URL: <http://esmt.knuba.edu.ua/wp-content/uploads/2024/09/ESMT-2024-Conference-proceedings.pdf>

10) Івінський Є. М. Побудова системи індикаторів оцінки ефективності операційної діяльності в контексті проєктного циклу. Круглий стіл: Налаштування освітніх траєкторій в підготовці менеджерів будівництва в контексті відбудови України, КНУБА: Київ, 2023. URL: <https://www.knuba.edu.ua/naukova-robota-studentiv-speczialnosti-menedzhment/>

11) Приходько Д., Івінський Є. М. Роль операційної моделі у формуванні стратегічних пріоритетів девелоперських компаній. Економіка та підприємництво в умовах сучасних викликів : матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції, 04 червня 2026 р. Житомир : Поліський

національний університет, 2026. С. 319–320. URL: https://fileview.ukr.net/?url=https%3A%2F%2Fmail.ukr.net%2Fapi%2Fpublic%2Ffile_view%2Flist%3Ftoken%3DOF6lhLW5--XabPxYbilPlp2F9ot_jTXWabAZ13uOA5--c5vuemF6hvBSRke2OYyYYKMyRnwJRUF7K8gd2fK2T1aWn0z6myrC6g4%3AfffHy9wICwSECTPg%26r%3D1790673329346&default_mode=view&lang=uk&mlid=0#start=0

ВВАЖАТИ, що дисертаційна робота Івінського Євгенія Миколайовича *«Економіко-аналітичний інструментарій адаптивного коригування операційної діяльності девелоперських компаній»*, яка подана на здобуття ступеня доктора філософії, за своїм науковим рівнем та практичною цінністю, змістом та оформленням повністю відповідає вимогам пп. 5, 6, 7, 8, 9 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженому Постановою Кабінету міністрів України від 12 січня 2022 р. №44 та відповідає напрямку наукового дослідження освітньо-наукової програми КНУБА зі спеціальності 051 «Економіка».

РЕКОМЕНДУВАТИ:

1. Дисертаційну роботу **«Економіко-аналітичний інструментарій адаптивного коригування операційної діяльності девелоперських компаній»** подану Івінським Є.М. на здобуття ступеня «доктора філософії» (PhD) за спеціальністю 051 «Економіка». - до захисту.

2. Головою спеціалізованої (разової) вченої ради призначити – **НОВИКОВУ** Іннолу Вікторівну, доктора економічних наук, професора кафедри менеджменту в будівництві Київського національного університету будівництва і архітектури.

Рецензентами призначити:

- доктора економічних наук, професора **ШПАКОВА** Андрія Васильовича, професора з навчально-методичної роботи Київського національного університету будівництва і архітектури;

- кандидата економічних наук, доцента **РОМАНЕНКО** Олесю Валеріївну, доцента кафедри товарознавства та комерційної діяльності в будівництві Київського національного університету будівництва і архітектури;

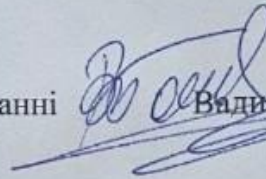
Опонентами призначити:

- доктора економічних наук, професора **КРИШТАЛЬ** Галину Олександрівну, завідувача кафедри фінансів, банківської та страхової справи Приватного акціонерного товариства «Вищий навчальний заклад «Міжнародна академія управління персоналом»;

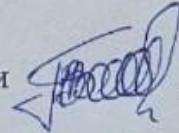
- доктора економічних наук, професора **КАЛІНІНА** Олександра Володимировича, професора кафедри менеджменту Київського національного економічного університету ім. Вадима Гетьмана.

Рішення прийнято одноголосно («за» - 29 (двадцять дев'ять), «проти» - немає, «тих, хто утримались» - немає).

Головуючий на розширеному засіданні
кафедри менеджменту в
будівництві,
докт. технічних наук, професор

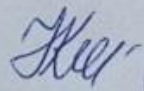
 Вадим ПОКОЛЕНКО

Секретар розширеного засідання кафедри
канд. економ. наук, доцент

 Вікторія ТИТОК

«Підписи професора Поколенка В.О. та доцента Титов В.В. засвідчую»

Вчений секретар КНУБА
к.т.н., доцент

  Микола КЛИМЕНКО